

На сьогоднішній день, медіація в Україні перебуває на етапі унормування та поступового впровадження у практику соціальних служб. Наступними логічними кроками в цьому процесі, на нашу думку, є включення до Класифікатору професій професії медіатора, навчання спеціалістів цього профілю та укомплектування соціальних служб такими фахівцями.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт соціальної послуги посередництва (медіації), № 892 (2016) (Україна).
2. Коваленко, І. (2021, 1 квітня). Медіація в сучасному світі та перспективи її розвитку в Україні. Юрист&Закон [Електронний ресурс] // Запит від 6.11.2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine/900598>
3. Національний класифікатор України / Класифікатор професій ДК 003:2010 – Київ, 2010.
4. Про взяття за основу проекту Закону України про медіацію, Постанова Верховної Ради України (2020) (Україна).
5. Про медіацію, Проект Закону № 3504 (2020) (Україна).
6. Про соціальні послуги, Закон України № 2671-VIII (2019, 17 січня) (Україна). Відомості Верховної Ради, (18).
7. Рахліс В. Переговори і медіація: підручник для підготовки професійного переговорника / В. Рахліс, О. Павленко. – Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. – 341 с.
8. Тимчук Л.І., Білик Н.М. Основи медіації в соціальній роботі [Електронний ресурс] // Запит від 5.11.2021. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://issuu.com/390284/docs/>

Лебедик Леся

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОЄКТУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Впровадження соціальних проєктів вимагає детального й ретельного проєктування, передбачення наслідків впливу майбутніх змін на життя і здоров'я суб'єктів соціуму. Це виводить проблему проєктування на одне з перших місць у теорії педагогіки і практиці діяльності майбутнього соціального працівника. Підготовка майбутнього соціального працівника до проєктувальної діяльності у свою чергу зумовлює низку актуальних педагогічних завдань, які потребують наукового обґрунтування.

У сучасних дослідженнях вказується на проектування достатньо прогнозованого і керованого навчально-виховного процесу, технологій навчання, мети та змісту навчання і виховання, їх поетапного досягнення на основі операційної системи впливів (І. Бех, В. Бондар, О. Дубасенюк, О. Коберник, А. Лігоцький, І. Підласий, В. Сидоренко, В. Стрельников [3; 4] та ін.). Результати досліджень українських авторів засвідчують підвищений інтерес науковців до означеної проблематики. Проте, незважаючи на інтенсивні пошуки вчених, поки залишається слабо вивченим питання виділення основних функцій проектувальної діяльності соціального працівника.

Логіка передбачає формування педагогічної компетентності майбутнього соціального працівника у проектувальній діяльності. Серед них виділяються інформаційна, розвивальна, орієнтаційна, мобілізаційна, конструктивна, комунікативна й організаторська функції. Розглянемо вказані функції на основі наших попередніх досліджень [1, с. 14–18; 2, с. 98–102 та ін.].

Інформаційна функція проявляється у формуванні світогляду соціального працівника у сфері культури, економіки, педагогіки, психології, який розширює його особистісний інформаційний простір, збільшує обсяг професійного тезаурусу щодо проектувальної діяльності і збагачує власну картину світу.

Стосовно розвивальної функції – можливість формувати здатність порівнювати загальні і відмінні ознаки соціокультурних феноменів; виявляти моральні і естетичні складові в об'єктах культури; здійснювати пошук соціокультурної інформації; виділяти соціокультурні проблеми тощо.

Орієнтаційна функція сприяє формуванню системи ціннісних орієнтацій, позитивних відносин і соціально значимих мотивів поведінки і діяльності з проектування.

Стосовно мобілізаційної функції, вона забезпечує переоцінку знань через розкриття зв'язків соціокультурних явищ і процесів, через оволодіння способами і прийомами пізнання, які забезпечують застосування соціокультурних знань з проектувальної діяльності у життєвих ситуаціях.

Щодо конструктивної функції, вона допомагає здійснювати обробку соціальної і культурологічної інформації, виділяти ідеї, принципи, проблеми

культурологічного характеру, встановлювати міждисциплінарні зв'язки для цілісного сприймання явищ і процесів культури.

Комунікативна функція відтворює найрізноманітніші моделі спілкування, закладає основи комунікативної компетенції у проєктувальній діяльності. Суттєве значення у цьому зв'язку набуває культурологічна підготовленість соціального працівника, адже вона сприяє адекватному спілкуванню. Воно передбачає володіння певними культурологічними вміннями: поводити себе відповідно до вимог етикету іншого народу, вибирати адекватні способи вирішення комунікативного завдання тощо.

У межах організаторської діяльності культурологічний підхід сприяє формуванню готовності використовувати засвоєні у процесі навчання культурні зразки проєктувальної діяльності в руслі актуальних потреб розвитку суспільства.

Таким чином, слід концентрувати увагу на ціннісно-орієнтаційному змісті педагогічної підготовки майбутнього соціального працівника до проєктувальної діяльності, формувати його стиль мислення і поведінки і визначати його саморозвиток у культурно-освітньому просторі.

З'ясовуючи вимоги до проєктанта, ми встановили, що діяльність соціального працівника передбачає певне співвідношення й інтеграцію традицій і новаторства, норми і творчості. З одного боку, високий професіоналізм проєктантів означає бездоганне знання апробованих методів і засобів своєї проєктувальної діяльності, їх оптимальне використання, з іншого боку, передбачає прагнення розвивати й удосконалювати як свій власний досвід проєктувальної діяльності, так і інтегрований досвід науковців і практиків.

Проєктувальна діяльність вимагає від майбутнього соціального працівника синтезу різноманітних знань: педагогічних, психологічних, філософських, культурологічних, соціологічних, історичних, екологічних, медичних, правових, технічних, інформаційних тощо.

Отже, майбутній соціальний працівник як суб'єкт проєктування має володіти: творчим мисленням і здатністю до винахідництва; професіоналізмом і високою працездатністю; суспільно значимими ціннісними орієнтаціями;

здатністю передбачати наслідки перспективних змін соціальної дійсності, реалізовані у проекті.

Список використаних джерел

1. Лебедик Л. В. Підготовка викладача вищої школи до проектування дидактичних систем на основі культурологічного підходу. *Імідж сучасного педагога*. 2015. № 10. С. 14–18.

2. Лебедик Л. В. Технологія проектування і реалізації педагогічної підготовки магістрів економіки. *Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки»*. 2009. Вип. 163. С. 98–102.

3. Стрельніков В. Підготовка викладачів до проектування системи інтенсивного навчання. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2009. Вип. 25. Ч. 1. С. 40–47.

4. Стрельніков В. Ю. Шляхи підготовки педагогів до проектування технології інтенсивного навчання. *Вектори психології – 2019* : матеріали Міжнар. молодіжної наук. конф. (24 квіт. 2019 р., м. Харків). Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2019. С. 318–321.

Левадня Надія, Царук Катерина

nadnyalevadnya@gmail.com

kateryna.caruk02@gmail.com

ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ МОЛОДІ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ ДЛЯ ПОДАЛЬШОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ

Вибір майбутньої професії є одним з найголовніших виборів у житті молодої людини, тим більше при наявності інвалідності. Це впливає на самореалізацію особистості, на її майбутні досягнення та перспективи.

Наразі, за даними Організації Об'єднаних Націй більш як один мільярд людей у світі мають ту чи іншу форму інвалідності (з яких 2,5 мільйони – в Україні, у тому числі – 100 тисяч підлітків).

Вимоги до держав у сприянні працевлаштуванню цієї вразливої категорії клієнтів визначені у багатьох міжнародних документах, зокрема у конвенції ООН про права осіб з інвалідністю (2006 р.), яку Україна ратифікувала в 2010 році. [1].

Згідно із частиною 4 закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю» (2021р.) «підприємства, установи і організації за рахунок